

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 83/2015
05.11.2015. година
Београд

У ИМА НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судије Бранка Станића, као председника већа, судије Браниславе Апостоловић и судије Гордане Ајншпилер Поповић, као чланова већа, у парничном поступку по тужби тужиоца Ј.-ј. а.д. у стечају из Н.С., улица ... број ..., кога у ревизијском поступку заступа С.Р., адвокат из Н.С., против туженог Е.В. А.Д. из Н.С., улица ... број ..., коју заступа У.К., адвокат из Н.С., ради утврђења ништавости уговора и заложне изјаве, вредност предмета спора по тужби 55.768.230,00 динара и по противтужби ради утврђења оспореног потраживања, вредност предмета спора 1.566.559,08 еура, одлучујући о ревизији тужиоца која је изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж број 3243/14 од 23.10.2014. године, донео је у седници већа одржаној дана 05.11.2015. године, следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против става II изреке пресуде Привредног апелационог суда Пж број 3243/14 од 23.10.2014. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Новом Саду II број 1144/2011 од 20.05.2013. године, у ставу I изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је ништав и да не производи правно дејство уговор о дугорочном кредиту број ... од 06.10.2006. године који је закључен између тужиоца и туженог, те да се утврди да је ништава и да не производи правно дејство заложна изјава од 27.11.2007. године дата на основу уговора од 06.10.2006. године коју је тужилац у корист тужене оверио под бројем ЗЛ ... пред Општинским судом у Новом Саду Ов број ..., а на основу које је у листу непокретности број ... К.О. Н.С. 1 уписана једнострана хипотека у корист туженог на износ од 1.338.437,62 еура, те да је тужени дужан трпети брисање означене хипотеке, као и да се наложи РГЗ – Служби за катастар непокретности у Новом Саду да брише заложно право – једнострану судску хипотеку уписану у корист тужене. Ставом 2 изреке, противтужбени захтев је усвојен, те је утврђено као основано различно потраживање туженог према тужиоцу у износу од 1.254.425,14 еура на име главнице 145.081,96 еура, а на име обрачунате уговорене камате 69.307,12 еура на име обрачунате законске затезне камате, укупно 150.484.717,04 еура, обезбеђено

хипотеком првог реда на непокретности – пословним зградама од 1 до 9, за које није утврђена делатност, саграђеним на парцели ... у Н.С., на ... и земљиште под зградом – објектом на истој парцели укупне површине 02 ха 29 ари и 54 м², све уписано у лист непокретности ... К.О. Н.С. 1, објекти у власништву туженог у 1/1 дела. Одлуком из става 3 обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.711.270,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж број 3243/14 од 23.10.2014. године у ставу 1 изреке је настављен жалбени поступак прекинут решењем истог суда од 13.02.2014. године, па је ставом II делимично одбијена као неоснована жалба тужиоца и пресуда Привредног суда у Новом Саду П1 144/11 од 20.05.2013. године у ставу 1. изреке се потврђене. Ставом 3. изреке, укинута је пресуда Привредног суда у Новом Саду П1 144/11 од 20.05.2013. године и то у ставу 2 и 3 изреке и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновни поступак.

Против пресуде Привредног апелационог суда у Београду Пж број 3243/14 од 23.10.2014. године, тужилац је изјавио ревизију у односу на други став изреке, због погрешне примене материјалног права, а са предлогом да Врховни касациони суд ожалбену пресуду преиначи и усвоји захтев тужиоца којим захтева да се утврди ништавост предметних правних послова, те да тужиоцу надокнади трошкове првостепеног, жалбеног и ревизијског поступка.

У одговору на ревизију, тужена банка је оспорила у целини наводе из ревизије и и предложила Врховном касационом суду да исту одбије као неосновану. Трошкове ревизијског поступка је тражила и определила.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у складу са чланом 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04, 111/09), а у вези са чланом 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињене битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2 тачка 9. Закона о парничном поступку, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Друге битне повреде поступка се не истичу.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су дана 6.10.2006. године у складу са захтевом тужиоца и одлуком туженог, закључиле Уговор о дугорочном кредиту број којим је констатовано да је тужилац био корисник средстава по основу уговора МФК ... – YU-... од 24.12.1987. године (закључен између Ј. р. а., В. у. б. и Н.б. –О. б. Н.С. са анексима) и корисник средстава по основу уговора МФК ...- YU-... од 29.12.1989. године (закљученог између ДП Ј., В. у. б. и Н.б. –О. б.) по зајму МФК YU. Према овом уговору стање обавеза клијента према банци на дан 15.06.2006. године износило је 1.338.437,62 еура, који је износ тужилац био дужан да као репрограмирани дуг плати у року од седам година са грејс периодом од 12 месеци, који је урачунат у рок отплате, са каматом на дуговани износ главнице у износу 3М еурибор+ 5 %. По основу овог уговора дата је и предметна zaloжна изјава. О залагању непокретности донета је одлука Управног одбора тужиоца 16.11.2007. године. На основу извршеног међусобног усаглашавања потраживања и обавеза странке су 30.07.2009. године

потписале записник о потврди стања потраживања и обавеза на дан 09.07.2009. године.

Нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди ништавост уговора о дугорочном кредиту и ништавост заложне изјаве. Тужбени захтев је одбијен зато што тужилац ничим није доказао да постоје разлози због којих је тражио да се утврди ништавост уговора, нити је доказао да постоје разлози за ништавост заложне изјаве дате као средство обезбеђења потраживања из предметног уговора.

У образложењу побијане одлуке је наведено да тужилац није доказао испуњеност услова из члана 141. Закона о облигационим односима на основу којих би се утврдила ништавост уговора а то су: да је у моменту закључења уговора био у стању нужде, тешком материјалном стању, тако да се у конкретном случају не може се предметни уговор квалификовати као зеленашки уговор. Када је у питању заложна изјава, утврђено је да је иста дата од стране овлашћеног лица у законито спроведеном поступку. У побијаној одлуци је наведено да позивање тужиоца на заблуду и превару није релевантно будући да се захтева утврђење ништавости, а не поништај уговора, а осим тога протекао је и рок из става 2. члана 117. Закона о облигационим односима у коме се може тражити поништај уговора због заблуде или преваре.

Према оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови на утврђено чињенично стање, применили материјално право када су одбили захтев тужиоца као неоснован и разлоге који су наведени у побијаној одлуци, прихвата и ревизијски суд.

Наводи ревизије тужиоца су неосновани. На основу утврђеног чињеничног стања, тужилац је био корисник средстава по основу уговора МФК од 24.12.1987 и 29.12.1989 године, који су закључени између правних петходника парничних странака. Тужена банка је платила на име доспелих обавеза део средстава, тако да стање обавеза тужиоца на дан 15.06.2006. године је износило 1.338.437,62 еура. Предметним уговором насловљеним као уговор о дугорочном кредиту, који су странке заључиле дана 6.10.2006 године, репрограмиране су обавезе тужиоца као корисника кредита, настале по претходно два наведена уговора о кредиту. Тужилац је дана 27.11.2007. године оверио заложну изјаву на основу које је спроведен упис извршне вансудске хипотеке на непокретностима уписаним у листу непокретности број .. К.О. Н.С.1 у корист туженог а ради обезбеђења обавеза по основу уговора о дугорочном кредиту од 6.10.2006 године. Наведена заложна изјава је потписана од стране овлашћеног лица и одобрена одлуком Управног одбора тужиоца од 16.11.2007. године. Из тих чињеница јасно произилази да је тужилац дужник туженој банци, по уговору за који сада неосновано тврди да је ништав.

Следом изложеног, наводи ревизије да банка није ставила тужиоцу на располагање средства по предметном уговору, па је због тога уговор ништав и наводи ревизије да предметни уговор садржи елементе неког другог правног посла али не уговора о кредиту и да није подобан да се на основу њега заснује заложно право су неосновани. У конкретном случају предметним уговором је уређен кредитни однос уговорних страна из два раније коришћена кредита, добијена од међународне финансијске корпорације, па је чланом 2 и 3 предметног

уговора регулисан начин преузимања и репрограмирања обавеза. Репрограмирање кредита је поступак у коме се мењају услови уговора о додели кредита, најчешће се мењају рокови и начин плаћања доспелих рата. Тај поступак се завршава закључењем новог уговора а то је у конкретном случају, предметни уговор о дугорочном кредиту, којим се омогућава тужиоцу као кредитном дужнику да по другим условима на које је пристао, врати кредит који је неспорно примио. Зато предметни уговор јесте уговор о кредиту а не неки други прикривени правни посао, како се то ревизијом неосновано квалификује.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози на које пази по службеној дужности, Врховни касациони суд на основу процесног овлашћења из члана 405. Закона о парничном поступку је одлучио као у ставу један изреке пресуде.

Решавајући по захтеву туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, Врховни касациони суд је закључио да одговор на ревизију у конкретној ситуацији није био нужан, па самим тим ни трошкови који су настали поводом одговора на ревизију не представљају нужне трошкове који би се у смислу члана 165. Закона о парничном поступку досудили на терет тужиоца, због чега је и одлучено као у ставу два изреке пресуде.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**